

Flugleiðum meg koma á fund við seg. Hann segði mær, at hann hevði fingið eina frágreiðing frá Fokker-verksmiðjun, sum vísti, at veðurradarin á flogfarinum, sum var av sonevnda “RCA-slagnum”, hundi hava tikið feil av signalum, sum vit fingi frá MY-radiovitum í Mykinesi, sum varð róptur “Mike Yankee” í talumáli. Vit skuldu flúgva eftir skeltum frá honum til innflúgvina á flogvøllin í Vágum.”

Og Páll heldur fram:

“Bjarni (Jenson, flogskipari) hevði hendan radaran tendraðan undir innflúgvingini, og tað veit eg, tí hann hevði altíð hendan radaran tendraðan undir flúgving. Hesin flogmekanikarin hjá Flugleiðum segði mær so frá einari hending í Frakland, har tað var komið fram, at veðurradarin kunnu ørkymla signal frá einum radiovita.”

Hildu seg hava lagt Mykinesi afturum

Páll greiðir frá, at Bjarni og hannuttan iva út frá navigasjónsútgærðini hava hildið TF-FIL longu var farið framvið radiovitum í Mykinesi, og sostatt hevði lagt Mykinesi aftur um bak.

“So hava vit gjørt tilreiðar at lenda, og hava sett ferðina á flogfarinu niður. Donsku kannarleiðararni lótu meg hoyra ljóðupptøkurnar av samskipti okkara við flogvøllin í Føroyum beint áðrenn vanlukkuna. Tað var Bjarni, sum hevði samskipti við flogvøllin,uttan ta einu ferðina, tá eg kendi mína rødd aftur á upptøkuni. Eg segði klokkan 10:55 – og hetta stendur eisini at lesa í frágreiðingini hjá donsku myndugleikunum um vanlukkuna:

“Vit koma nú yvir Mike Yankee inngangandi lækkandi.”

Síðan lækkaðu teir flogfarið, men ov tíðliga. Og tí hendi tað, sum hendi.

Long og væl eydnað yrkisleið

Páll Stefánsson helt fram at flúgva Fokker-flogfær og Tristar, til hann hevði flogið við hesum flogfærum – bæði innanríkis og til millum annað Føroya, í tiggju ár.

“Tá fór eg at útbúgva meg at flúgva við Boeing 727-jettflogfærunum. Eg fleyg sum stýrimaður við teimum í níggju ár. Eftir tað fekk eg í boði at flúgva sum flogskipari á Fokker-flogfærum í innanríkisflúgving, men eg valdi í staðin at útbúgva meg at flúgva DC-8-flogfarið, sum upprunaliga kom frá Loftleiðum til Flugleiðir/ Icelandair, tá hetta felagið varð lagt saman við Flugfélag Íslands. Eg var við DC-8-flogfærum í trý ár, men fór síðan við Fokker-flogfærum sum flogskipari, har vit flugu á innanríkisrutum í Íslandi, og eg fleyg eisini upp á Føroyar. Tað gjørdi eg í seks ár. Tá eg hyggi aftur á mína yrkisleið sum flogskipari, so var tað tann tíðin, eg helt vera áhugaverdasta tíðin. Men síðan fór eg á Boeing 737, sum ikki eru heilt ólík væl

Páll Stefánsson, stýrimaður á vanlukkuflogfarinum í 1970, hittir her aðra flogternuna, Valgerður Jónsdóttir, á Hotel Saga í Reykjavík í mai 2019

MYND: INGIBJØRG JACOBSEN

kendu MAX-flogfærunum í dag. Eftir tað lærði eg at flúgva Boeing 757, og fleyg tey og eisini Boeing 767. Hesum flogfærunum var eg við í ellivu ár, til eg vegna aldur gavs, og fór frá við eftirløn,” greiðir Páll Stefánsson frá.

Mykinesi-vanlukkuna var einasta álvarsliga óhppið, sum Páll Stefánsson upplivdi á longu yrkisleið síni sum flogskipari.

Er føyingum ógvuliga takksamur

Tá Páll minnst aftur á flogvanlukkuna, vil hann fegin takka føroyingum.

“Eg vil fegin takka fyri alla umsorganina, vit fingi í Føroyum, bæði frá bygdarfólkinum í Mykinesi, heilsustarvsfólkunum á Landssjúkrahúsinum, og mongum øðrum. Øll vóru tilreiðar at hjálpa okkum og geva okkum tað, okkum tørvaðu, millum annað mat og song í Mykinesi. Tá eg seinni kom til Føroya sum flogskipari og upp aftur seinni sum ferðamaður í ávikavist 2003 og 2010, var móttøkan heilt framúr.”

Sjálvur hevur Páll kent eitt sterkt samband við Føroyar og føroyingar frá barni av.

“Abbi mín og navnin, Páll Ólafur Ólafsson, var íslenskur konsul í Føroyum í mong ár. Tá eg var seks ára gamal, fór eg til Føroya við ommu míni, Hildur Stefánsdóttir, við ferðamannaskipinum, Dronning Alexandrine, og var verandi í Føroyum í einar tveir mánaðir, greiðir hann frá.

Eydnutalið 26

Tá ið Páll tosar um flogvanlukkuna í Mykinesi, kemur hann mangan inn á talið 26, sum hann

heldur vera eydnutal sítt.

“Vit vóru 26, sum komu frá vanlukkuni á lívi. Vanlukkan hendi 26. september, og føðingardagur mín er 26. juni. Brúdleypsdagurin hjá mær og konuni er 26. apríl. Flogloyvið hjá mær er hinvegin ikki dagfest 26. Ta dagfestingina hevði Dagfinnur Stefánsson, navni mín, flogskipari og vinmaður mín, sum kom frá Geysir-vanlukkuni í Bárðarbunga á Vatnajökli í 1951 á lívi. Men flogprógvið hjá mær hevur nummar 826.”

Tá 40 ára minningarhaldið fyri flogvanlukkuna varð hildið á Knúki í september í 2010, var Páll Stefánsson við. Frá tí minningarhaldin er meira greitt frá parti xx í hesi bók.

“Vit, sum vóru í flogfarinum og avvarðandi teirra, sum doyðu – og onnur, vóru í Mykinesi, har

ein minnispláta varð avdúkað um flogvanlukkuna undir Knúki. Valgerður Jónsdóttir, flogterna, var saman við okkum. Hon visti, at flogprógvið hjá mær hevði nummar 826. Undir minningarhaldinum kom hon til mín har uppi í haganum, og segði við meg: “Pállæ, nú veit eg, hvat talið átta stendur fyri. Tað eru tey átta, sum doyðu. Og 26 stendur fyri tey, sum komu frá vanlukkuni á lívi.”

Hevur skeið fyri fólk við flogræðslu

Síðan 1997 hevur Páll, saman við sálarfrøðinginum Álfheiður Steintórsdóttir, hildið skeið fyri fólk, sum er bangin fyri at flúgva. Skeiðini hava tey hildið fyri Icelandair.

“Á skeiðunum greiða vit fólk frá týðningarmestu tingunum,

sum henda á einum túri, millum annað um ljóð, rørsur og eisini um lukt. Skeiðið endar við, at vit fara ein flogtúr á onkrari av rutunum hhá felagnum. Í fyrstuni vildi eg onki siga um mína roynd við flogvanlukkuni í Mykinesi, tí vit hildu, at tað fóra at leypa eyka ekka á tey, sum frammanundan vóru bangin fyri at flúgva. Men so byrjaðu fólk at spyrja, um eg ikki sjálvur hevði verið í einar flogvanlukkuni í Føroyum. So eftir øllum at døma vistu fólk ella funnu út av, at eg var við í teirra flogvanlukkuni. Eftir tað havi eg altíð enda fyrsta dagin av skeiðnum við at siga fólk frá mínari upplivin av Mykinesi-vanlukkuni,” sigur hann.

Páll Stefánsson sigur, at hansara lutur á hesum skeiðunum er komin honum væl við.

“Mín tilgongd til hesi skeið, har vit hjálpa fólk at sleppa av við flogræðsluna, er ein hitt besta og mest gevandi, eg havi gjørt á allari yrkisleið míni. Vit megna at fáa umleið 90 prosent av øllum skeiðluttakarum at sleppa av við flogræðsluna. Hundræðstals fólk hava verið við á hesum skeiðum sum árin er farin. Tað er eitt ógvuliga takksamt arbeiði at kunna hjálpa menniskjum, sum er lívrødd og haraftrat grát umborð á flogfari, at gerast púra rólig og smílandi undir hesum umstøðunum,” sigur Páll Stefánsson.

Bókin “Martrøð í Mykinesi – Íslenska flugslysið í Færeyjum 1970” kemur ætlandi út á føroyskum á heysti 2021.

